

עין משפט
גור מצוה

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

מסורת הש"ס

(א) ל"ג נקוט. (ב) ונתקן ק"ג. (ג) ו"ל אל תשמע ולא תאבה. (ד) ל"א שיהי מכה. (ה) (ש"ל מט.) שבת קמ"ט. (ו) (ל"ג ויספג אליהו). (ז) כ"ח: (ח) ל"א: (ט) (מ"ד י"ג י"ד י"ה).

גליון הש"ס

רש"י ר"ה רבתיב. ל"טון רעה י"ז ע"י גבש"י השטע י"ז ט"ו.

מוסף רש"י

כל חלם ותלם. שריה ועיניה ומקום נבות הוא וקפ"ט ק"י.

ב"ט א מ"י מ"ו מהלסת נכמת הלכה ג פתח עשין מן טו"ע ל"ח מ"י קטן ספיק' ו' (והכריף מ"י דרכים לת):

תורה אור השלם

- 1. כבל עת אהב הרע ואח לצרה ילד: 2. כרעם אב על גביס רחם י" על ריאה: 3. ויהי הנקל לבחו בחטאות י' רבועם בן נבט חקח אשה את איובל את אביעל מלך צדעים ויהי ויגבר את הדינים והישועה לו: 4. אם גלגל את ארץ שוא היו בגלגל שוים והיו גם מובחנים בגלים על תלמי שדי' הרעע י"ב י"ב ויגבר מביא אליו רעה וברעויו ארצו והרחיבו לאתאב משתן בקיר ועצור ועוזב בשרא: 5. מלכים א כ ב א 6. יקח את החר שטרון מאת שמר בככרים כסף וכן את החר יקרא את שם העיר אשר בנה על שם שמר ארני הקר שטרון: מלכים א ט ז 7. וישלח מלאכים אל אחאב מלך ישראל העיר: מלכים א כ ב 8. ויאמר אליו כל הזקנים וכל העם אל חושעו ולא תאבה: 9. וישיב החר בעיני אבישלם ובעיני כל זקני ישראל: שמואל ב ז ד 10. והשארתי בשרא אל שבעת אלפים כל הברכים אשר לא קרעו לבשל וכל הפה אשר לא נשק לו: מלכים א ט ז 11. ואמר י' מי יפתח את אחאב ועל ויפל כרמת גלגל ויאמר זה בכה וזה אמר בכה: 12. רק לא היה כאחאב אשר התמבר לעשות הרע בעיני י' אשר הסקה אתו איובל אשתו: מלכים א ט ב 13. ויצא החר ויגבר לפני י' ויאמר אני אפתנו ויאמר י' אליו בנה: 14. לא ישב בקרב ביתי עשה רמיה רבר שקרים לא יכון לגנני עיני: 15. ויעש אחאב את האשרה ויסקף אחאב לעשות להבעים את י' אליו ישראל מכל מלכי ישראל אשר היו לפניו: מלכים א ט ז 16. ויבקש את אחזיה ויילכדו והוא מתחבא במסתר ויבא אתו אל הוי' וימתו ויקברו בי אמרו בן יהושפט הוא אשר קרש את י' בכל לבבו ואין לבית אחזיה לעצור בה למעלקה: 17. רברי הימים ב כ ב 18. והשב ויבן את הכמות אשר אבד חזקיהו אביו וקם מוכת לבשל ויעש אשרה כאשר עשה אחאב מלך ישראל וישתחו לכל צבא השמים ויעבד אתם: 19. ותפלל אליו ויעתר לו וישמע תחנונו וישיבוהו וישקלם למכותו וידע נקשתי ב' י' הוא האלהים: דברי הימים ב ז ג 20. ונתחם לזעה לכל ממלכות הארץ בגלל מנשה בן יחזקיהו מלך יהודה על אשר עשה בירושלם: יסירה טו ד

איספת נתרפא: אמרו לו. תלמידיו לא קבלת עיוןך וכו': אמר אינהו מי דדרו כהו. מדרס הרעה דלנא אהדר לי מלדרוס: אוקי אשנשא מלכים. אוקי כיוס הך פירקא עד שהגיעו לג' מלכים: אמר למחר נפסח בככרין. נדרוש בככרניו שהי תלמידי חכמים כמותו ואין להם חלק לעמדי: א"ל. מנשה כחלוס כהך וכהרל דאזכי אן. כלומר וכי סבור אתה שנהיה חניך וחיברי דאזכי: מהיכא נעיס למשרא המוציא. איך יודע מאיזה מקום כפת אתה לרין לנזע המוציא: ומכירך קרי לן. ואמה קורא אומנו חניך: מהיכא דקריס כשולא. דרפתא ממקום שנקרמין פניה של פת כמנור דהיינו מלמעלה או מקניבות הפת או משוליו אבל כחלמט לא שאם היינו לפניו פרוסה של להם לא יחא בלע ומכרן אלא משוליו הפת ולא מלמעמיתו. ל"א מהיכא דקדיס כלומר מהיכא שנקדיס לאפות והיינו הך. ל"א מהיכא דגמר כשולא ממקום שנהלם אפיו יפה ולא מחמו ממקום שקורין כשול. ולאשון נראה: כיוס נקוט שפולו גליפך. היית מננה שפת מלוקן מנין רגליך כדי שמהל קל לרוץ והיית רץ לשם מפני יר עבודת כוכבים שהיה שולט: נפסח כרכוסא. נחמיל לדרוש כרכוטינו ולא חמר ככרטינו: אמ לשמים. רע לשמים כדלמרינן (מגילה דף ט"ז). נחמסרות אמ ורלש"י: דכסיב ולא לרע יולד. נוי לרעהן אלמא אמ לשון רעה ווי: אכ לעבודת כוכבים. שהיה אהבה ביותר דכתיב כרסם אכ אלמא אכ מרסם והני קרלי ככדי נקט להו: ויהי הנקל. כאלחאב כמון (כלומר קלות היו לאלחאב כל חטאותיו של ירבעם): מפני מה פלה

הפסוק כירבעם. דכמה מקומות) כתיב לא סר מכל חטאת ירבעם ולא כתיב אלחאב אע"פ שהיה רשע ממנו: פתלה לקלקלה. שהיה מלך ראשון שהקדים את תכשילו: גם מונחוסם. הכי רשיה דקרא בגלגל שורים זמנו גם מונחוסם כגלים על תלמי שדי: משתין בקיר. ת"מ משיב בקירות לבו: ומנין שכבר אמ הפורה דכסיב והיה כל מממד עינין ישימו בידם. והיינו ספר מורה ועל זה השיבו את הדבר הזה לא אוכל לעשות: ודילמא. מתמד עיניו היינו עבודת כוכבים: לא ס"ד. מדקלמרי ליה זקנים לא משמע ולא תאבה ולי עבודת כוכבים מי הו אמרו ליה הכי: סבי דכפסא. זקנים שפלים שהיו רשעים כמו שמלני כחשלוט דקרי ליה לכוט. דכהתא זקנים: שקול היה. מחלה עונות ומחלה זכות מדמדרי כולי האי מי יפחה את אלחאב משמע דכקושי גדול נענש: רוחו של נכוס. שלמי שהוא הרג נבות היה רוחו מחור לפתחו ולהפילו: דפרע קנייה. קראה. הפורה נוקס חממו וקלחו ממרי צמיח כרוח של נבות שנקס כשמו מאלחאב ואל ממחילמו של הקב"ה: קודר אורכוס. מוסק שמות שממיה: ופוסכ שט עבודת כוכבים פחסינן. לפיכך היה מתחבא שחילו היה עושה כפרהסוף לא היו מניחין [אותו] לעשות כן. קודר כמו (עירובין נ"ח). מקדרין כהרים ל' (נוקב) מחטט ועוקר: שנשא יה. ששכב הקב"ה: שפיש. השכיח: מה אלחאב אין לו חלק. כדלמין עוזב לעולס הבא: ושניסס. רבי יהודה דלמר י"ט לו חלק ורבען דלמרי אין לו חלק: בגלל

וכה עמרי למלכות מפני שהיוסף כרך אחד בארץ ישראל שנאמר ויקון את ההר שמרון מאת שמר בככרים כסף ויבן את ההר ויקרא [את] שם העיר אשר בנה על שם שמר אדני ההר שמרון א"ר יוחנן מפני מה זכה אחאב למלכות כ"ב שנה מפני שכירב את התורה שניתנה בכ"ב אותיות שנאמר וישלח מלאכים אכ אחאב מלך ישראל העירה ויאמר לו כה אמר בן הדר כספך והחכך לי הוא ונשיך ובניך הטובים לי הם כי אם בעת מחר אשלח את עבדי אליו וחפשו את ביתך ואת בתי עבדיך והיה כל מחמד עיניך ישימו בידם ולקחו ויאמר למלאכי בן הדר אמרו לארזי המלך כל אשר שלחת (לעכרך) [אל עכרך] בראשונה אעשה והדבר הזה לא אוכל לעשות מאי מחמד עיניך לאו ס"ת דילמא עבודת כוכבים לא ס"ד דכתיב ויאמרו אליו כל הזקנים וכל העם (לא תאבה ולא תשמע) ודילמא סבי דבהתא הו מי לא כתיב וישיב החר בעיני אבישלם (והזקנים) [ובעני כל זקני ישראל] ואמר רב יוסף סבי דבהתא התם לא כתיב וכל העם הכא כתיב וכל העם דאי אפשר דלא הו כהון צדיק וכתיב והשארתי בשרא לשבעת אלפים כל הברכים אשר לא קרעו לבשל וכל הפה אשר לא נשק לו אמר ר"נ אחאב שקול היה שנאמר ויאמר ה' מי יפתח את אחאב ויעל ויפול ברמות גלעד ויאמר זה בכה וזה אומר בכה מתקף לה רב יוסף מאן דכתב ביה י"ד רק לא היה כאחאב אשר התמבר לעשות הרע בעיני ה' אשר הסתה אותו איובל אשתו ותנינא ככל יום היתה שוקלת שקלי זהב לעבודת כוכבים ואת אמרת שקול היה אלא אחאב וותרן כממונו היה ומתוך שהנהגה תלמידי חכמים מנכסיו כיפרו לו מחצה ויצא הרוח ויעמד לפני ה' ויאמר אני אפתנו ויאמר ה' אליו כמה ויאמר אצא והייתי רוח שקר בפי כל נביאיו ויאמר פתה וגם תוכל צא ועשה כן: מאי רוח א"ר יוחנן רוחו של נבות הזורעאלי מאי צא אמר רבינא צא ממחיצתי שכן כתיב ידוכר שקרים לא יכון לגנני עיני אמר רב פפא היינו דאמרי אינשי דפרע קנייה מחריב ביתיה ויעש אחאב את האשרה ויוסף אחאב לעשות להבעים את ה' אלהי ישראל מכל מלכי ישראל אשר היו לפניו א"ר יוחנן שכתב על דלתות שמרון אחאב כפר באלהי ישראל לפיכך אין לו חלק באלהי ישראל ויבקש את אחזיהו וילכדו והוא מתחבא בשמרון א"ר לוי שהיה קודר אזכרות וכותב עבודת כוכבים תחתיהן מנשה שגשה יה ר"א מנשה שהנשי את ישראל לאביהם שבשמים ומנלן דלא אחי לעלמא דאתי דכתיב בן שמים עשרה שנה מנשה במלכו וחמשים וחמש שנה מלך בירושלים ויעש (הרע) [אשרה] (בעיני ה') כאשר עשה אחאב מלך ישראל מה אחאב אין לו חלק לעוה"ב אף מנשה אין לו חלק לעוה"ב: רבי יהודה אומר מנשה יש לו חלק לעוה"ב שנאמר וייתפלל מנשה אל ה' ויעתר לו וכו': א"ר יוחנן ושיניהם מקרא אחד דרשו שנאמר ונתתים לעוה"ב לכל ממלכות הארץ בגלל מנשה בן יחזקיהו מר סבר בגלל מנשה שעשה תשובה ואינהו לא עבדו מר סבר בגלל